

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: PREDŠOLSKA GLASBENA VZGOJA

Učni načrt

Ljubljana 2022

PREDŠOLSKA GLASBENA VZGOJA

Učni načrt

Izobraževalni program PREDŠOLSKA GLASBENA VZGOJA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet predšolska glasbena vzgoja v poglavju 5.1 (Minimalni standardi znanja) so pripravili: Helena Meško (vodja delovne skupine za predšolsko glasbeno vzgojo, glasbeno pripravnico, nauk o glasbi in solfeggio), Brigita Tornič Milharčič, Anica Avsec, Andreja Pak, Olga Ulokina in mag. Robert Kamplet

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si/teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_predsgv_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni Učni načrt za predmet predšolska glasbena pripravnica, izobraževalni program Glasba, je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji, dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://www.cobiss.si/)-ID [97346307](https://www.cobiss.si/urn:nbn:si:zbva:97346307)

ISBN 978-961-03-0629-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažic, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Zihlerl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – PREDLAGANE VSEBINE.....	7
5 TEMELJNI STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU GLASBENE PRIPRAVNICE	8
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	8
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	9
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	11

1 OPREDELITEV PREDMETA

Pomen predšolske glasbene vzgoje je v tem, da petletnemu otroku omogoča intenzivnejši in sistematičnejši pristop do glasbene vzgoje že v najzgodnejšem, predšolskem obdobju. Otrok razvija glasbene sposobnosti skozi igro. Ob glasbeni literaturi in različnih glasbenih aktivnostih, ki zaradi svoje kompleksnosti omogočajo povezavo s področji zunaj glasbe, oblikuje odnos do glasbe in umetnosti sploh.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- se glasbeno ustvarjalno izražajo, pojejo in igrajo,
- razvijajo elementarni glasbeni posluš (ritmični in melodični),
- doživljajo in postopno uzaveščajo lastnosti tona,
- razvijajo sposobnost doživljajskega in pozornega poslušanja glasbenih vsebin,
- sodelujejo v oblikah individualnega in skupinskega muziciranja,
- si razvijajo glasbeni okus,
- v skladu s svojimi možnostmi ustvarjajo glasbene in druge (likovne, besedne, gibno-plesne) vsebine,
- spoznavajo osnovni glasbeni besednjak,
- spoznavajo otroška (lastna, improvizirana, Orffova) in druga glasbila,
- se pripravljajo in navajajo na javno nastopanje.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	
izvajajo;	Pojejo, oblikujejo pevsko izreko in dihanje, ritmično izrekajo, igrajo na glasbila, rajajo, nastopajo.
poslušajo;	Se navajajo k doživljaljskemu in zbranemu poslušanju glasbe, spoznavajo glasbeno literaturo (otroške ljudske in umetne pesmi, skladbe za različne inštrumente, glasbene pravljice in drugo primerno glasbeno literaturo).
ustvarjajo;	Ustvarjajo pevske in instrumentalne izmišljarije, ob petju in poslušanju se ustvarjalno izražajo z gibno-plesnim, likovnim in besednim sporočanjem, eksperimentirajo z zvočnimi barvami.
spoznavajo;	Določajo smer zvoka, spoznavajo lastnosti tona, usvajajo glasbene pojme, ob pozornem poslušanju otroških pesmi, instrumentalnih skladb in glasbenih pravljic prepoznavajo izvajalce in posamezne glasbene elemente.

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – PREDLAGANE VSEBINE

Izvajanje

Učenci:

- pojejo enoglasne ljudske in umetne otroške pesmi,
- ritmično izrekajo otroška besedila,
- posnemajo kratke ritmične in melodične vsebine,
- gibno in likovno nakazujejo potek ritma in melodije,
- izvajajo vaje za oblikovanje vokalov in dihalne vaje,
- z otroškimi glasbili spremljajo ritmična besedila,
- rajajo ob pesmih, ki združujejo petje in ples,
- izvajajo didaktične igre,
- nastopajo.

Poslušanje:

- ob poslušalskih primerih skladb besedno izrazijo svoja občutja in doživetja,
- pozorno poslušajo skladbe z izrazitim značajem (koračnice, plesi, uspavanke),
- poslušajo krajše skladbe za posamezne inštrumente,
- poslušajo otroške ljudske in umetne pesmi v solistični in zborovski zasedbi,
- poslušajo glasbene pravljice.

Ustvarjanje:

- si pevsko izmišljajo ob igri,
- ob pesmih in ritmičnih besedilih si izmišljajo ritmične in gibne spremljave,
- ob poslušanju se gibno in likovno izražajo,
- raziskujejo zvoke glasbil in oblikujejo zvočne podobe,
- izdelujejo improvizirana glasbila.

Glasbena znanja:

- določijo smer zvoka,
- razlikujejo:
 - daljše – krajše
 - glasnejše – tišje
 - višje – nižje
 - hitrejšje – počasnejše,
- prepoznajo glasove svojih sovrstnikov in zvoke uvedenih otroških glasbil in posameznih drugih inštrumentov,
- prepoznajo posamezne pevske glasove (otroški, moški, ženski),
- spoznajo izraze: glasba, pevec, pevski zbor, zborovodja, poslušalec, glasbilo, rajanje, zapoj – izrekaj, nastop, ples.

5 TEMELJNI STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU GLASBENE PRIPRAVNICE

Učenci:

- znajo skladno s svojimi individualnimi sposobnostmi zapeti do 10 otroških pesmi,
- ob petju razvijajo osnovne elemente pevskega dihanja, čiste intonacije in dikcije,
- znajo 5 do 10 ritmičnih besedil,
- ob petju pesmi igrajo na otroška glasbila,
- ustvarjajo glasbene in druge vsebine,
- pozorno poslušajo zvočne primere (do 10),
- razlikujejo pojme daljši – krajši, višji – nižji, glasnejši – tišji, hitreje – počasneje in poznajo glasbene izraze glasba, pevec, pevski zbor, zborovodja, poslušalec, glasbilo, rajanje, zapoj – izrekaj, nastop, ples.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Učenci skladno s svojimi individualnimi sposobnostmi:

- pojejo otroške pesmi;
- izvajajo ritmična besedila;
- poslušajo zvočne primere;
- igrajo na otroška glasbila;
- poznajo nekaj osnovnih glasbenih pojmov.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Vsaka glasbena ura naj bo oblikovana čim pestreje. Vsebuje naj čim več različnih dejavnosti, saj bodo otrokom prijetne le take ure, hkrati pa jim bomo omogočili vsestranski glasbeni razvoj. Učitelj mora vseskozi upoštevati didaktična načela ter uporabljati metode in oblike, ki ustrezajo zmožnostim učencev. Na podlagi ciljev izdelava letno pripravo na pouk, kar pomeni, da za vsako uro pouka izbere ustrezne glasbene dejavnosti in vsebine.

IZVAJANJE

Ima primarno vlogo in zajema pretežni del vsake glasbene ure. Obsega poustvarjanje umetniško vrednih glasbenih vsebin skozi oblike petja in igranja na otroških glasbilih.

PETJE

Je vezano na pesemsko gradivo, ki ga učitelj izbira glede na otrokovo razvojno stopnjo. Obseg pesmi je naveden v katalogu znanj. Učitelj naj upošteva predvsem glasovno razvitost skupine in posameznikov. Cilj pevske vzgoje je vselej estetsko oblikovana pesem.

Z RITMIČNO IZREKO BESEDIL

razvijamo občutek za ritem in metrum. Izbiramo krajša, enostavna ritmična besedila z dobo in njeno prvo poddelitvijo.

ZA IGRANJE NA OTROŠKIH GLASBILIH

uporabljamo lastna glasbila, Orffova glasbila, kljunasto flavto in improvizirana glasbila, ki jih otroci izdelajo sami ali s pomočjo staršev oziroma jih zanje izdelava učitelj. Učenci ob igranju razvijajo občutljivost za zvočne barve in njihove kombinacije, sposobnost skupinskega muziciranja in psihomotoriko, ki jo zahteva igranje na glasbila.

UČENJE Z IGRO

(glasbenodidaktične igre) je najprimernejši način v predšolskem obdobju. V tem okviru razvijamo izvajalske zmožnosti, melodični in ritmični poslušanje ter glasbeno pomnjenje. Ob igrah navajamo otroka na prepoznavanje izraznih prvin in sredstev ter na njihovo poimenovanje. Glasbenodidaktične igre lahko povzamemo iz literature ali pa po njihovem vzorcu oblikujemo nove različice.

POSLUŠANJE

glasbene literature navaja otroke na zbranost in pozornost, omogoča doživljanje in izražanje doživetij ter postopoma usmerja zaznavo značilnih izraznih prvin, izvajalskih sredstev in različnih sestavov. Izbiramo umetniško vredna vokalna, instrumentalna in vokalno-instrumentalna dela.

Z izbiro kakovostne glasbene literature ugodno vplivamo na oblikovanje glasbenega okusa. Pri izboru moramo še posebej upoštevati časovni obseg skladbe, ki naj bo v skladu z otrokovo zmožnostjo pozornosti.

V okviru poslušanja omogočamo otrokom stik z živo glasbo, kar pomeni, da jim igra ali poje učitelj sam ali povabljeni gost. Priporočamo že povezavo z učitelji instrumentalnega pouka in njihovimi učenci. Povabimo jih, da otrokom v krajših delih posameznih učnih ur predstavijo glasbila, ki jih učijo na glasbeni šoli, in zaigrajo nanje. Takšna povezava je zelo pomembna tudi za usmerjanje na

instrumentalni pouk. Poleg tega se poslužujemo tudi avdiosredstev s posnetki otrokom primernih skladb.

USTVARJANJE

je tesno povezano z izvajanjem. Otroci si izmišljajo glasbene vsebine ob petju, igranju na otroška glasbila, obenem pa skozi lastno ustvarjalnost izražajo glasbena doživetja in zaznave z gibno-plesnimi, besednimi in likovnimi sporočili.

Gibanje in ples uvajamo v primerih, ko glasbene vsebine spontano usmerjajo v tovrstno izražanje. Učenci z likovnim sporočanjem ustvarjalno izražajo svoja glasbena doživetja in zaznave.

GLASBENA ZNANJA

Pri usvajanju glasbenih znanj izhajamo iz glasbenih dejavnosti izvajanja, poslušanja in ustvarjanja. Za poimenovanje glasbenih pojmov uporabljamo slovenske izraze.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

OBLIKE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA

Glasbena šola je v skladu z 8. členom Zakona o glasbenih šolah (Ur. l. RS št. 19\2000) dolžna izvajati program predšolske glasbene vzgoje, ki pa ni pogoj za vpis v glasbeno pripravnico in na instrumentalni pouk.

Razvrščanje otrok v program predšolske glasbene vzgoje poteka brez predhodnega preizkusa razvitosti glasbenih sposobnosti. Učitelj sprotno spremlja glasbeni razvoj otrok ob glasbenih dejavnostih izvajanja, poslušanja in ustvarjanja. Dosežke glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj sprotno evidentira in vrednoti. Ob zaključku pouka v šolskem letu oblikuje končno opisno oceno učenčevega glasbenega razvoja. Opisne ocene oblikuje v skladu s cilji predšolske glasbene vzgoje in Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev.

MATERIALNI POGOJI

Pouk mora potekati v primerno velikem, zračnem in zvočno izoliranem prostoru. V učilnici morajo biti poleg standardne učne opreme tudi:

- klavir ali pianino ali električni klavir,
- Orffovi inštrumenti,
- avdiovizualna sredstva,
- glasbena literatura (knjižna in zvočna).